

Kitap okumuyor diye yakınmayın çocuğa kitabı sevdirmeye bakın

Her geçen gün kitap okumaya ilgi azalıyor. Aileler çocuklarını teknoloji çağının kurbanı yapmamak için kitap okuma alışkanlığını çocuklarına kazandırmayı amaçlıyor. Küçük yaşta okuma sevgisinin çocuğa aşılanması gerektiğini söyleyen uzmanlara göre işte anne ve babalara düşen görevler.

■ Şebnem ARAT

Teknolojinin hayatımızın her anına girdiği son yıllarda kitap okumaya ilgi giderek azalıyor. Özellikle çocuklar internete ve play station gibi sanal oyunlara fazlasıyla zaman ayırıyor. Kitap okumaktan gittikçe uzaklaşıyor. Aileler çocuklarına kitap okuma sevgisini aşılamamın yollarını arıyor. Özellikle de yaz tatilinde çocuklarının bolca kitap okumalarını istiyor. Ama uzmanlara göre kitap okumak çocuklukta kazanılan bir alışkanlık. Tatillerde ise çocukların günde en az yarım saati kitap okumaya ayırılmasının yeterli olduğunu söyleyen uzmanlar çocukların istedikleri türdeki kitapları okumaları gerektiğini vurguluyor.

Aileler heves uyandırmalı

Okuma alışkanlığının çocuğa kazandırılması için anne ve babalara çok iş düşüyor. Çocuklarda okuma hevesi uyandırmak için öncelikle ailelerin de kitap okumayı sevmesi gerekiyor. Ancak, bunu yaparken çocuğa ayrılan zaman kısıtlanmamalı. Aileler sık sık çocuğu ile ortaklaşa kitap okuma zamanları yaratmalı. Ebeveyn kitap almaya çocuklarıyla beraber gitmeli, çocuğun sevdiği kitabı okumasını desteklemeli.

Çocuklara kitap alırken onlar için kitaptaki resimlerinde önemli olduğunu gözardı etmemek gerekiyor. Çünkü kitaptaki bilgiler ne kadar iyi olursa olsun iyi resimlenmemiş ise kitap, çocuktan hak ettiği ilgiyi göremiyor. Yazdakileri görsel olarak

canlandıran, renge renk resimleri olan kitapları çocuklar daha çok tercih ediyor.

Kitap eğlenmek için de okunur

İyi kitap seçimi çocuğu daha fazla kitap okumaya yakınlştırıyor. Sıradışı kitaplar, hikâyeler çocuğun yaratıcılığını geliştirirken hayata bakış açısını da genişletiyor. Onlara kitap alırken Türkçe'nin iyi kullanıldığına, kitabın dilinin akıcı ve anlaşılır olduğuna dikkat etmek gerekiyor. Uzmanlar çocuğun okuyacağı hikâyede veya kitapta da sadece doğru bilgilere yer verilmesi gerektiğinin üstünde duruyor.

Resimli kitaplar zihni geliştiriyor

Şeyda Özdalga Davranış Bilimleri Enstitüsü (DBE) Çocuk ve Genç Bölümü: Çocuklara kitap okumayı sevdirmeye bebeklik döneminden başlamak gerekiyor. 0-3 yaş arasında hitap eden kitaplar çocukların renkleri çizimleri ve anadille tanışmasını sağlıyor. 5 duyuyla tanınmalarına yardımcı oluyor, duygu ve düşünce yaratıcılığını besliyor. Hem görsel hem dilsel özellikleriyle çocukların zihinsel gelişimine yardımcı olan kitaplar aynı zamanda birer oyun aracı da oluyor. Çocukların kitapları tanıma süreci ise resimli kitaplarla başlıyor. Resimli kitaplar kelime dağarcığına fayda sağlıyor. Tanıdığı nesnelere içselleştirmesini sağlarken, tanımadıklarını da öğrenmelerine yardımcı oluyor. Çocukların zihinsel gelişimi için çok fazla uyarana ihtiyaç var. Resimli kitaplar bunları sunarak çocukların çevrelerini öğrenmelerini sağlıyor. Sesli ya da dokunsal uyarıların olması bu döneme uygun kitaplarda aranılması gereken özellikler.

Çocukla ortaklaşa kitap okuma zamanları yaratmak, kitap almaya birlikte gitmek, kitap alırken çocuğa kitapları incelemesi için fırsat tanımak çocuğu okumaya yakınlştırıyor. Ebeveynlerin çocuklarına kitap okurken mimik ve ses tonu kullanmaları çocukla kitap arasında dost bağı kurmasını sağlıyor. Özel günlerde çocuklara kitap hediyesi ve onları fuara götürmek de çocuklara okumayı sevdirtiyor.

Kitap okuma oranı 4,5

Türkiye'de kitap okuma oranı yüzde 4,5. Japonya'da bir yılda 4,2 milyar kitap basılırken, Türkiye'de bu sayı yalnızca 23 milyon. Yani, Türkiye'de bir yılda basılan kitap, Japonya'da neredeyse bir günde basılıyor. Türkiye'de üniversite bitirenlerin sayısı son yıllarda 14 kat arttığı halde kitap okuyanların sayısı 1965 yılındaki oranın onda birine geriledi.

Yaş gruplarına göre okunması gereken kitaplar

0-3 yaş çocuğuna:

- ▶ Tanıdık nesnelere olduğu
- ▶ Parlak renkli
- ▶ Kısa, ahenkli cümleleri olan
- ▶ Az kelime
- ▶ Bol resimli
- ▶ Kaliteli malzemeden yapılmış
- ▶ Çocuğun ellerinin boyutuna uygun kitaplar seçilmeli

3-5 yaş çocuğuna:

- ▶ Masallar, hikâyeler içeren
- ▶ Tanıdık durumların anlatıldığı
- ▶ Nesnelere sınıflandırabileceği
- ▶ İyi resmedilmiş
- ▶ Hayal gücünü harekete geçiren
- ▶ Ayrıntılı resimleri olan kitaplar

5-8 yaş çocuğuna:

- ▶ Güçlü hikâyeleri olan
- ▶ Karakterleri güçlü
- ▶ Sadece iyi doğru değil, kötü-yanlış karakterleri de içeren
- ▶ İçinde yabancı ve bilinmedik kelimeler olmayan
- ▶ Gerçek hikâyelerden alıntılar içeren
- ▶ Yeni bilgiler öğreten
- ▶ Detaylı resimleri olan
- ▶ İlgili alanına giren konular içeren kitaplar

8-12 yaş çocuğuna:

- ▶ Çocuğun karakter ve zevkine uygun
- ▶ Sadece mesaj kaygısı taşımayan, beyin fırtınası yapabileceği
- ▶ Kendisinin seçeceği kitaplar alabiliriz.